

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. В.В.Докучаєва**

Кафедра фінансів

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Р. ШЕЛУДЬКО

28.08.2020 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВБ 2.7 «ГРОШІ ТА КРЕДИТ»

Рівень вищої освіти

Галузь знань

Спеціальність

Освітньо-професійна програма

Факультет обліку і фінансів

Початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти

07 «Управління та адміністрування»

071 «Облік і оподаткування»

«Облік і оподаткування»

Харків – 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Гроші та кредит» для здобувачів галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 071 «Облік і оподаткування», освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування».

«31» серпня 2020 р. 23 с.

Розробник: Євдокімова М.О., к.е.н., доцент кафедри фінансів

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри фінансів.
Протокол від «26» серпня 2020 р. № 1.

Завідувач кафедри фінансів, професор
26 серпня 2020 р.

 О. ОЛІЙНИК

Схвалено навчально-методичною комісією факультету обліку і фінансів.
Протокол від «31» серпня 2020 р. № 2.

Голова навчально-методичної комісії
факультету обліку і фінансів,
к.е.н., доцент

 О. ГОРОХ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Вибіркова	
Модулів – 2	Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»		
Змістових модулів – 2			
Загальна кількість годин - 90			
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень підготовки: початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти	16 год.	2- год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	4- год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		60 - год.	84- год.
		Індивідуальні завдання: - год.	
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування наукового розуміння сучасної системи грошово-кредитних відносин, об'єктивних законів, принципів, методів та форм її розвитку та регулювання.

Завдання: сформувати практичні навички щодо застосування понять, категорій, методів та інструментів сучасної грошово-кредитної системи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- сутність та функції грошей;
- природу сучасних грошей;
- історичний розвиток та дискусійні проблеми теорії грошей;
- теоретичні положення щодо формування попиту та пропозиції на гроші;
- сутність та склад сучасної грошової системи;
- характеристики та функції фінансового ринку та його складових;
- роль кредиту у сучасній економіці;
- функції та склад сучасної кредитної системи;
- функції центрального банку;
- структуру та призначення валютних систем.

Також студенти повинні навчитися оцінювати стан грошово-кредитних відносин в Україні і перспективи їх розвитку.

По закінченні вивчення дисципліни студент повинен вміти:

- визначати показники грошових агрегатів та грошової бази.
- розраховувати швидкість обігу грошей.
- проводити аналіз змін руху маси грошей в обігу.
- визначати рівень грошово-кредитного мультиплікатора.
- прогнозувати зміну пропозиції грошей на основі впливу рівня грошово-кредитного мультиплікатора.
- давати оцінку кредитоспроможності клієнта комерційного банку.
- розраховувати основні вимірники процентних ставок.
- формувати графік платежів за кредитно-депозитними операціями відповідно до різних способів нарахування процентів.
- вільно орієнтуватися в теоретичних та практичних проблемах грошово-кредитного характеру;
- аналізувати поточну ситуацію на вітчизняному та зарубіжному грошово-кредитному ринку;
- прогнозувати майбутній розвиток грошово-кредитних відносин та їх вплив на розвиток економіки в країні та окремих галузей народного господарства;
- обирати оптимальні шляхи вирішення конкретних виробничих завдань монетарного характеру тощо.

Перелік компетентностей:

Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі у сфері бухгалтерського обліку, оподаткування, аналізу та контролю суб'єктів господарювання або у процесі навчання, що

передбачає застосування положень і методів сучасної економічної науки і характеризується певною невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК01. Здатність до формування світогляду щодо розвитку людського буття, суспільства і природи, духовної культури.

ЗК06. Здатність здійснювати комунікаційну діяльність.

ЗК07. Здатність працювати як самостійно, так і в команді.

Спеціальні компетентності:

ФК02. Здатність використовувати математичний інструментарій для дослідження економічних процесів, розв'язання прикладних економічних завдань в сфері обліку і оподаткування.

ФК09. Здатність здійснювати контроль господарської діяльності як функції управління з метою забезпечення його ефективного функціонування, оцінки результатів роботи, виконання планів, визначення порушень прийнятих норм і стандартів, підвищення відповідальності.

ФК12. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення з урахуванням їх правомірності у сфері господарської, фінансової, страхової та інших видів діяльності з застосуванням сучасного методичного інструментарію.

ФК13. Здатність підтримувати належний рівень економічних знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем

ПРН 5. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.

ПРН 9. Володіти методичним інструментарієм обліку та оподаткування господарської діяльності підприємств.

Міждисциплінарні зв'язки:

Дисципліна та її розділи, що передують вивченню дисципліни:

1. Фінанси.

2. Політична економія.

Дисципліна та її розділи, у яких використовують матеріали дисципліни:

1. Банківські операції

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи виникнення грошей та механізм їх функціонування

Тема 1. Сутність і функції грошей

Походження грошей. Концепції походження грошей – реалістична та еволюційна. Поява грошей як об'єктивний наслідок товарного виробництва та обміну. Роль держави у творенні грошей.

Сутність грошей. Гроші як товар товарів, загальний еквівалент і абсолютно ліквідний актив. Мінова і споживна вартість грошей як товару.

Форми, види грошей та їх еволюція. Натурально-речові форми грошей, їх еволюція. Дійсні гроші, замінники дійсних грошей. Види грошей: металеві, паперові і кредитні гроші.

Вартість грошей. Специфічний характер вартості грошей. Номінальна та реальна вартість грошей. Ціна грошей як капіталу.

Функції грошей. Поняття функції грошей та їх еволюція. Функція міри вартості; функція засобу обігу; функція засобу платежу; функція засобу нагромадження; світові гроші.

Роль, місце грошей у ринковій економіці.

Тема 2. Грошовий обіг і грошова маса

Поняття грошового обігу та його сутність. Складові грошового обігу. Економічна основа та загальна характеристика (схема) грошового обігу.

Модель грошового обігу. Грошові потоки та їх балансування.

Структура грошового обігу. Готівковий та безготівковий грошовий обіг. Сектори грошового обігу: фінансово-кредитний, товарних операцій.

Маса грошей в обігу. Грошові агрегати та грошова база. Швидкість обороту грошей.

Закон кількості грошей, необхідних для обігу. Монетизація валового внутрішнього продукту.

Механізм зміни маси грошей в обігу. Емісія центрального банку. Вторинна емісія депозитних грошей комерційних банків. Грошово-кредитний мультиплікатор.

Сучасні засоби платежу, які обслуговують грошовий обіг: банкноти, розмінна монета, депозитні гроші, векселі, чеки.

Тема 3. Грошовий ринок

Суть грошового ринку. Гроші як об'єкт купівлі-продажу. Ринкові ознаки грошей: попит, пропозиція, ціна.

Інституційна модель грошового ринку. Суб'єкти грошового ринку. Банки і небанківські кредитні установи як структури грошового ринку. Ринок грошей і ринок капіталів. Ринок цінних паперів та валютний ринок як складові грошового ринку.

Попит на гроші. Сутність та форми прояву попиту на гроші. Фактори, що визначають зміну попиту на гроші.

Пропозиція грошей. Суть та механізм формування пропозиції грошей. Фактори, що визначають зміну пропозиції грошей.

Графічна модель грошового ринку. Рівновага на грошовому ринку та процент. Фактори, що визначають рівновагу грошового ринку.

Тема 4. Грошові системи

Сутність грошової системи, її призначення та місце в економічній системі країни. Елементи складової системи.

Види грошових систем та їх еволюція. Створення і розвиток грошової системи України. Необхідність створення грошової системи.

Державне регулювання грошової сфери як головне призначення грошової системи. Центральний банк як орган державного регулювання грошової сфери. Методи регулювання. Інструменти грошово-кредитного регулювання.

Тема 5. Інфляція і грошові реформи

Інфляція: сутність, форми прояву, причини та наслідки. Вплив інфляції на виробництво, зайнятість та життєвий рівень населення. Інфляція в системі державного регулювання грошової сфери. Особливості інфляції в Україні.

Грошові реформи: поняття, цілі та види грошових реформ. Стабілізація грошей як основна мета реформи. Особливості проведення грошової реформи в Україні.

Тема 6. Валютний ринок і валютні системи

Поняття валюти. Види валюти: національна, іноземна, колективна. Суть та види валютних відносин.

Валютний курс та конвертованість валют. Сутність та основи формування та види валютного курсу. Поняття, значення та механізм забезпечення конвертованості валюти.

Валютний ринок: сутність та основи функціонування. Об'єкти та суб'єкти валютного ринку. Біржова та позабіржова торгівля валютою. Основні види валютних операцій. Роль банків на валютному ринку. Фактори, що впливають на кон'юнктуру валютного ринку.

Валютне регулювання: сутність та необхідність. Механізм регулювання валютного курсу. Платіжний баланс та золотовалютні резерви в механізмі валютного регулювання.

Органи валютного регулювання.

Валютні системи: поняття, структура, призначення. Види валютних систем: національні, регіональні, світові. Проблеми формування валютної системи країн СНД.

Тема 7. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм

Класична кількісна теорія грошей. Загальні методологічні основи кількісної теорії. Класична кількісна теорія грошей.

Неокласичний варіант кількісної теорії грошей. «Кон'юнктурний» варіант М. І. Туган-Барановського. «Кембриджська версія».

Внесок Дж. М. Кейнса у розвиток кількісної теорії грошей. Сучасний монетаризм як напрям розвитку кількісної теорії. Сучасний Кейнсіансько-неокласичний синтез у теорії грошей.

Грошово-кредитна політика України в перехідний період у світлі монетаристської теорії.

Змістовий модуль 2. Роль і місце кредиту у соціально-економічному просторі

Тема 8. Кредит у ринковій економіці

Необхідність, сутність та структура кредиту. Теоретичні концепції кредиту. Принципи кредитування.

Види, функції та роль кредиту. Форми, види та функції кредиту. Економічні межі кредиту. Позичковий процент. Роль кредиту в розвитку економіки України.

Тема 9. Фінансові посередники на грошовому ринку

Сутність, призначення та види фінансового посередництва. Фінансовий посередник як суб'єкт грошового ринку. Призначення фінансових посередників. Види фінансових посередників.

Банки як провідні суб'єкти фінансового посередництва. Функції фінансів. Місце банків на грошовому ринку. Що таке банк? Універсальні економічності сутності банку. Функції банків.

Банківська система. Принципи побудови та функції. Особливості побудови банківської системи в Україні.

Небанківські фінансово-кредитні установи. Страхові компанії. Пенсійні фонди. Факторингові компанії. Інвестиційні фонди. Фінансові компанії. Кредитні кооперативи (товариства, спілки).

Тема 10. Центральні банки

Призначення, статус та основи організації центрального банку. Головне призначення центрального банку. Правовий статус центрального банку. Організаційна структура центрального банку.

Основні напрямки діяльності центрального банку. Емісійний центр готівкового обігу. Банк банків. Орган банківського регулювання та нагляду. Банкір і фінансовий агент Уряду. Провідник монетарної політики.

Походження та розвиток центральних банків. Центральний банк України та його становлення.

Тема 11. Комерційні банки

Поняття, призначення та класифікація комерційних банків. Походження та розвиток комерційних банків. Організація та специфіка діяльності комерційних банків. Операції банків. Пасивні операції. Активні

операції. Розрахунково-касове обслуговування клієнтів. Банківські послуги. Стабільність банків і механізм її забезпечення.

Тема 12. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною

Міжнародний валютний фонд і його діяльність в Україні. Світовий банк. Регіональні міжнародні кредитно-фінансові інституції. Європейський банк реконструкції і розвитку. Банк міжнародних розрахунків.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь ого	У тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	ла б	ін д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи виникнення грошей та механізм їх функціонування												
1. Сутність і функції грошей.	10	2	2	-	-	6	8	1		-	-	7
2. Грошовий обіг і грошова маса.	10	2	2	-	-	6	8		1	-	-	7
3. Грошовий ринок.				-	-	2	8	-	1	-	-	7
4. Грошові системи.	8	2	2	-	-	4	8	1	-	-	-	7
5. Інфляція і грошові реформи.	8	2	-	-	-	6	7	-	-	-	-	7
6. Валютний ринок і валютні системи.	4		-	-	-	4	7	-	-	-	-	7
7. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм.	4	-	-	-	-	4	7	-	-	-	-	7
Разом за змістовим модулем 1	46	8	6	-	-	32	53	2	2	-	-	49
Змістовий модуль 2. Роль і місце кредиту у соціально-економічному просторі												
8. Кредит у ринковій	14	2	2	-	-	10	7			-	-	7

економіці												
9. Фінансові посередники грошового ринку.	4			-	-	4	7	-	-	-	-	7
10. Центральні банки	8	2	2	-	-	4	9		2	-	-	7
11. Комерційні банки	12	4	4	-	-	4	8		1	-	-	7
12. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною	4			-	-	4	7		-	-	-	7
Разом за змістовим модулем 2	46	8	8	-	-	30	37		2	-	-	35
Усього годин	90	16	14	-	-	60	90	2	4	-	-	84

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Змістовий модуль 1 Теоретичні основи виникнення грошей та механізм їх функціонування</i> <i>Тема 1. Сутність і функції грошей</i> 1. Необхідність та суть грошей. 2. Форми грошей та їх еволюція. 3. Функції грошей. 4. Роль грошей в ринковій економіці.	2
2	<i>Тема 2. Грошовий обіг і грошова маса</i> 1. Сутність та економічна основа грошового обороту. 2. Грошові потоки та їх збалансування. 3. Структура грошового обороту за економічним змістом та формою платіжних засобів. 4. Грошова маса. Грошові агрегати. 5. Закон грошового обігу. 6. Виконання розрахункових завдань.	2

3	<i>Тема 3. Грошовий ринок</i> 1. Поняття та структура грошового ринку. 2. Попит на гроші. Пропозиція грошей. 3. Рівновага на грошовому ринку та процент.	самостійно
4	<i>Тема 4. Грошові системи</i> 1. Поняття та складові елементи грошової системи. 2. Типи грошових систем та їх еволюція. 3. Етапи становлення та характеристика грошової системи України. 4. Грошово-кредитна політика, її цілі та інструменти.	2
5	<i>Тема 5. Інфляція і грошові реформи</i> 1. Поняття та причини інфляції. Економічні та соціальні наслідки інфляції. 2. Порядок визначення кількісних параметрів інфляційного процесу. Види інфляції. 3. Особливості інфляції в Україні. 4. Сутність, види та методи проведення грошових реформ. 5. Особливості проведення грошових реформ в окремих країнах світу. 6. Грошові реформи в Україні.	2
6	<i>Тема 6. Валютний ринок і валютні системи</i> 1. Сутність валюти та валютних відносин. 2. Конвертованість валют. 3. Валютний ринок. Види операцій на валютному ринку. 4. Валютний курс та режими його встановлення. 5. Валютні системи та валютна політика. 6. Характеристика валютної системи України.	самостійно
7	<i>Тема 7. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм</i> 1. Класична кількісна теорія грошей. 2. Неокласичний варіант кількісної теорії грошей. 3. Сучасний монетаризм як напрям розвитку кількісної теорії. 4. Грошово-кредитна політика України.	самостійно

8	<u>Змістовий модуль 2</u> <i>Роль і місце кредиту у соціально-економічному просторі</i> <i>Тема 8. Кредит у ринковій економіці</i> 1. Сутність та функції кредиту. Роль кредиту в розвитку економіки. 2. Принципи кредитування. 3. Об'єкти кредитування. 4. Позичковий відсоток та характеристика чинників, що його визначають. 5. Форми та види кредиту. Характеристика основних форм кредиту. 6. Розвиток кредитних відносин в Україні.	2
9	<i>Тема 9. Фінансові посередники на грошовому ринку</i> 1. Сутність, призначення та види фінансового посередництва. 2. Поняття, роль та структура кредитної системи. 3. Характеристика та особливості діяльності небанківських фінансово-кредитних установ. 4. Банки як фінансові посередники. 5. Сутність та структура банківської системи. 6. Особливості функціонування банківської системи України. 7. Функції та порядок створення банків.	самостійно
10	<i>Тема 10. Центральні банки</i> 1. Призначення, статус та основи організації центрального банку. 2. Характеристика діяльності центральних банків країн світу. 3. Статус та правові основи діяльності НБУ. 4. Характеристика функцій НБУ.	2
11	<i>Тема 11. Комерційні банки</i> 1. Поняття та правові основи діяльності комерційних банків в Україні. 2. Класифікація комерційних банків. 3. Поняття та характеристика банківських операцій. Особливості та документальне оформлення банківських позик. 4. Депозитні операції комерційних банків. 5. Характеристика банківських послуг.	2

	6. Особливості та перспективи функціонування комерційних банків в Україні. 7. Виконання розрахункових завдань.	
12	<i>Тема 12. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною</i> 1. Міжнародний валютний фонд. 2. Світовий банк. 3. Європейський банк реконструкції та розвитку.	самостійно
	<i>Всього</i>	14

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Комерційні банки. Виконайте розрахункові завдання.	2

7. Теми лабораторних занять - відсутні

8. Самостійна робота

Самостійна робота здобувача відноситься до інформаційно-розвиваючих методів навчання і є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Види самостійної роботи студентів за цільовим призначенням:

1. Вивчення нового матеріалу: читання та конспектування літературних джерел інформації; перегляд відеозаписів; прослуховування лекцій записів; інші види занять.

2. Поглиблене вивчення матеріалу: підготовка до контрольних, практичних, семінарів; виконання типових задач; інші види занять.

3. Вивчення матеріалу з використанням елементів творчості: розв'язання нестандартних задач; участь у ділових іграх і в розборі проблемних ситуацій; складання рефератів, доповідей, інформацій з заданої теми; інші види занять.

4. Вдосконалення теоретичних знань і практичних навичок в умовах виробництва.

№ з/п	Назва теми	Кількість
-------	------------	-----------

		ГОДИН
1	<i>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи виникнення грошей та механізм їх функціонування</i> <i>Тема 1. Сутність і функції грошей</i>	6
2	<i>Тема 2. Грошовий обіг і грошова маса</i>	6
3	<i>Тема 3. Грошовий ринок</i>	2
4	<i>Тема 4. Грошові системи</i> Навести схематично класифікацію типів грошових систем та їх характерні особливості. Відобразити складові елементи грошової системи України та навести нормативно-правові акти, що їх регламентують.	4
5	<i>Тема 5. Інфляція і грошові реформи</i> Скласти опорний конспект по темі: «Грошова реформа в Україні 1996 року: причини та наслідки».	6
6	<i>Тема 6. Валютний ринок і валютні системи</i>	4
7	<i>Тема 7. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм</i>	4
8	<u><i>Змістовий модуль 2 Роль і місце кредиту у соціально-економічному просторі</i></u> <i>Тема 8. Кредит у ринковій економіці</i>	10
9	<i>Тема 9. Фінансові посередники на грошовому ринку</i>	4
10	<i>Тема 10. Центральні банки</i> Ознайомитись з Законом України «Про Національний банк України»	4
11	<i>Тема 11. Комерційні банки</i> 1. Ознайомитись з Законом України «Про банки та банківську діяльність в Україні».	4
12	<i>Тема 12. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною</i>	4
	Разом	60

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) є видом позааудиторної індивідуальної роботи здобувача навчального характеру, яке виконується в процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу. ІНДЗ – це завершена теоретична або практична робота, що охоплює декілька тем або зміст навчального курсу в цілому.

Структура ІНДЗ: вступ, теоретичне обґрунтування, основні результати роботи та їх обговорення, висновки, список використаних джерел.

Загальний обсяг роботи не повинен перевищувати 20 сторінок.

Темати ІНДЗ:

1. Економічна суть та походження грошей.
2. Функції грошей та їх трансформація у період переходу до ринкових відносин.
3. Аналіз грошової маси та швидкості обігу грошей.
4. Закон грошового обігу та сучасні особливості його прояву.
5. Інфляція: суть, розвиток та перспективи подолання в Україні.
6. Основні напрямки формування антиінфляційної політики в Україні.
7. Економічна основа та структура грошового обороту.
8. Методи регулювання грошового обігу.
9. Завдання та характеристика грошово-кредитної політики в Україні.
10. Грошовий ринок України та перспективи його розвитку.
11. Грошові реформи: необхідність та методи проведення.
12. Досвід проведення грошових реформ в окремих країнах світу.
13. Сучасний монетаризм та його вплив на грошово-кредитну політику.
14. Необхідність та суть кредиту.
15. Аналіз форм та видів кредиту.
16. Комерційний кредит та характеристика його застосування в Україні.
17. Споживчий кредит та механізм його реалізації в Україні.
18. Характеристика лізингового кредиту.
19. Іпотечний кредит і особливості його застосування в Україні.
20. Державний кредит та перспективи його розвитку в Україні.
21. Об'єкти та види міжнародного кредиту.
22. Характеристика банківського кредиту.
23. Класифікація банківських позик.
24. Етапи процесу кредитування.
25. Документальне оформлення банківських позик.
26. Сутність та порядок формування позичкового відсотка.
27. Характеристика та порядок становлення грошової системи України.
28. Кредитна система України: структура та призначення.
29. Характеристика діяльності небанківських фінансово-кредитних установ.
30. Банківська система України: етапи становлення та перспективи розвитку.
31. Статус, організаційні основи діяльності та функції НБУ.
32. Порядок створення та особливості діяльності комерційних банків в Україні.
33. Характеристика активних операцій комерційного банку.
34. Характеристика депозитних операцій комерційного банку.
35. Характеристика пасивних операцій комерційного банку.
36. Валютна система України.
37. Валютний ринок та механізм його регулювання.
38. Валютний курс та режими його формування.

39. Міжнародні фінансово-кредитні установи.
40. Діяльність міжнародних фінансово-кредитних установ в Україні.

Контрольні завдання для перевірки знань студентів

1. Походження грошей. Концепції походження грошей.
2. Вартість грошей. Історичний розвиток форм вартості товарів.
3. Суть грошей. Гроші як гроші і гроші як капітал.
4. Форми грошей.
5. Функції грошей.
6. Якісні властивості грошей.
7. Роль грошей в розвитку економіки.
8. Суть, економічна основа і структура грошового обороту.
9. Грошова маса, грошові агрегати і грошова база.
10. Швидкість обігу грошей та її вплив на економічні процеси.
11. Закон грошового обігу.
12. Механізм зміни маси грошей в обороті та грошово-кредитний мультиплікатор.
13. Суть, призначення і структура грошової системи.
14. Види грошових систем.
15. Суть інфляції та способи її виміру.
16. Причини інфляції та закономірності її розвитку.
17. Економічні та соціальні наслідки інфляції.
18. Види інфляції.
19. Державне регулювання інфляції.
20. Особливості інфляційних процесів в Україні.
21. Грошові реформи та методи їх проведення.
22. Особливості грошової реформи в Україні.
23. Грошово-кредитна політика, її об'єкти, суб'єкти та цілі.
24. Інструменти грошово-кредитної політики.
25. Проблема монетизації бюджетного дефіциту.
26. Проблема монетизації валового внутрішнього продукту.
27. Поняття валюти та її класифікація.
28. Валютні відносини та їх риси.
29. Валютний ринок, його об'єкт і суб'єкти. Класифікація валютного ринку.
30. Валютні операції та їх класифікація.
31. Функції валютного ринку та чинники, що визначають його кон'юнктуру.
32. Валютний курс та чинники, що його визначають.
33. Режими валютних курсів.
34. Регулювання валютних курсів.
35. Валютна система та валютна політика.
36. Суть і структура платіжного балансу.
37. Золотовалютні резерви та їх призначення.

38. Загальні передумови та економічні чинники, які обумовлюють необхідність кредиту.
39. Суть і структура кредиту.
40. Характерні риси кредитних відносин, їх відмінність від грошових відносин.
41. Функції кредиту.
42. Стадії та закономірності руху кредиту.
43. Принципи кредитування.
44. Характеристика основних форм кредиту.
45. Внутрішня класифікація банківського кредиту.
46. Плата за кредит та фактори, які її визначають.
47. Функції позичкового процента. Способи нарахування процентів.
48. Роль кредиту в розвитку економіки.
49. Суть, необхідність та структура кредитної системи.
50. Сутність, характерні риси і функції банківської системи.
51. Призначення, статус та основи організації центрального банку.
52. Основні напрями діяльності центрального банку.
53. Структура, принципи організації діяльності та функції НБУ.
54. Поняття, призначення та класифікація комерційних банків.
55. Основи організації та специфіка діяльності окремих видів комерційних банків.
56. Пасивні операції комерційних банків.
57. Активні операції комерційних банків.
58. Характеристика банківських послуг.
59. Договірні небанківські фінансово-кредитні посередники.
60. Інвестиційні фінансово-кредитні посередники.

10. Методи навчання

В системі вивчення дисципліни використовується комплекс методів навчання: пояснювально-ілюстративний, спонукальний, інструктивно-практичний, репродуктивний, діяльнісний, дослідницько-пошуковий.

Основними організаційними формами наведених вище методів навчання є: лекції, семінарські і практичні заняття, ділові ігри, тренінги, тестування, реферативні читання, розв'язання задач, складання документів, індивідуально-дослідні завдання, конкурси, олімпіади з дисципліни.

11. Методи контролю

Оцінювання знань студентів з дисципліни здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролю знань (іспиту) за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль знань студентів здійснюється за трьома напрямками:

I — контроль систематичності та активності роботи на семінарських (практичних, лабораторних) заняттях;

II — контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання;

III — контроль за виконанням модульних завдань.

Проміжний контроль за опануванням дисципліни здійснюється за спеціально розробленими завданнями теоретичного та практичного характеру, які оцінюються за 100-бальною системою по кожному з модулів.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота												Екзам- мен	Сума
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T 10	T11	T 12	40	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
64-74	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка «5» (відмінно 90-100 балів) – навчальний матеріал засвоєно у повному обсязі, студент володіє необхідними знаннями і вміннями. Студент точно формулює думки і обґрунтовує їх, послідовно, зв'язано викладає матеріал, ілюструє теоретичні знання, наводить приклади, аналізує, грамотно оформлює свою відповідь.

Оцінка «4» (добре 75-89 балів) – відповідь студента виявляє розуміння матеріалу, правильне застосування знань і вмінь, необхідних для відповіді, але містять окремі незначні помилки і невеликі неточності.

Оцінка «3» (задовільно 60-74 балів) – студент володіє знаннями і вміннями з дисципліни, але вони носять розрізнений характер, знання недостатньо глибокі, а вміння проявляються слабо. У засвоєнні навчального матеріалу мають місце суттєві неточності, відповіді неглибокі, містять істотні помилки, у тому числі у висновках, аргументація слабка. При викладенні матеріалу відсутня послідовність і чіткість, мова бідна.

Оцінка «2» (незадовільно 35-59 балів) – головний зміст навчального матеріалу незасвоєний, основні вміння не проявлені. Студент не відповідає,

або відповідь виявляє відсутність необхідних знань і вмінь, містить помилки, які спотворюють зміст навчального матеріалу.

Загальні критерії оцінювання тестових завдань

- понад 85 % правильних відповідей – «відмінно»;
- 70-85 % правильних відповідей – «добре»;
- 50-69 % правильних відповідей – «задовільно»;
- менше 50 % правильних відповідей – «незадовільно».

13. Методичне забезпечення

1. Євдокімова М.О. Гроші та кредит: навч. посібник / М.О.Євдокімова, Харків: «Стильна типографія», 2020. – 343 с.

2.Методичні вказівки для семінарських занять і самостійної роботи студентів з дисципліни «Гроші та кредит», підготовлені доцентом Євдокімовою М.О., 2020 р.

3. Законодавча та нормативно-правова база.

14. Рекомендована література

Основна

1. Про банки і банківську діяльність: Закон України №2121-111 від 7 грудня 2000 р. // Урядовий кур'єр. - 2001. - №8. - 17 січ.
2. Про грошову реформу в Україні: Указ Президента України від 1996 р.// Вісник НБУ. – 1996. - №5.
3. Про Національний банк України: Закон України №679-ХІУ від 20 травня 1999 р. // Урядовий кур'єр. - 1999. -№120. - 1 лип.
4. Про обіг векселів в Україні: Закон України № 2374-ПІ від 5 квітня 2001 р. 04. 01 // Урядовий кур'єр. - 2001. - № 18.
5. Про платіжні системи та переказ грошей в Україні: Закон України № 2346-ПІ від 5 квітня 2001р. // Урядовий кур'єр. - 2001. - № 84.
6. Про грошову реформу в Україні : Указ Президента України // Вісн. НБУ.– 1996. – № 5.
7. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні; затв. постановою Правління НБУ № 637 від 15.12.2004 // Дод. до “Вісн. Нац. банку”. – 2005. – № 3.
8. Про систему валютного регулювання і валютного контролю: Декрет КМУ зі змінами та допов. № 932-ХІV від 14.07.1999 // Голос України. – 1999. –11 серп.
9. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті; затв. постановою Правління НБУ № 22 від 21.01.2004 // Дод. до “Вісн. Нац. банку”. – 2006. – № 9.
10. Версаль Н.І Теорія кредиту: навч. посібник / Н.І. Версаль, Т.В.Дорошенко. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. – 483 с.
11. Гальчинський А.С. Терія грошей: Навч.-метод. посіб. – К.: Основи, 1998. – 256 с.

12. Гроші та кредит: підручник // За заг. ред. М.І.Савлука.- К.: КНЕУ, 2006. – 744 с.
13. Гроші. Фінанси. Кредит.: Навч.-метод.посібн.// За заг. ред. Г.Г. Кірейцева. – К.: ЦУЛ, 2002. – 336 с.
14. Гроші та кредит : навч. посібник / [за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки]. – Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка. – 2010. – 408 с.
15. Гроші. Фінанси. Кредит: навч.-метод. посібник// за заг. ред. Г.Г. Кірейцева. – К.: ЦУЛ, 2002. – 336 с.
16. Гроші та кредит: підручник / за ред. проф. Б.С. Івасіва – К.: КНЕУ, 2007. – 528 с.
17. Демківський А.В. Гроші та кредит. – К.: Дакор, 2003. – 528 с.
18. Івасів Б.С. Гроші та кредит: підручник / Б.С. Івасів. – [Вид. 3-тє, змін. й доп.]. – Тернопіль: Карт-бланш; К.: Кондор, 2008. – 528 с.
19. Євдокімова М.О. Гроші та кредит: навч. посібник / М.О.Євдокімова, Харків: «Стильна типографія», 2020. – 343 с.
20. Євдокімова М.О. Гроші та кредит: навч. посібник / М.О.Євдокімова, Г.О. Нагаєва; ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х., 2014. – 295 с.
21. Коваленко Д.І. Гроші та кредит: теорія і практика: навч. посібник / Д.І. Коваленко.– К.: Центр навч. л-ри, 2011.– 352 с.
22. Левченко Л.В. Гроші та кредит: навч. посібник / Л.В. Левченко.– К.: Центр навч. л-ри, 2011. – 224 с.
23. Прядко В.В. Історія грошей і кредиту: підручник / В.В. Прядко, М.М. Сайко. – К.: Кондор, 2009. – 507 с.

Допоміжна

1. Адамик Б.П. Центральний банк і грошово-кредитна політика: підручник / Б.П. Адамик. – Тернопіль: Карт-бланш, 2007. – 393 с.
2. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка. – Кн. 1 / за ред. С. Панчишина, П. Островерха. – К.: Знання, 2009. – 723 с.
3. Банківські операції: Підручник / За ред. В.І.Міщенко, Н.Г. Слав'янської. – К.: Знання, 2006. – 727 с.
4. Банківські операції: Підручник / За ред. А.М. Мороза. – К.: КНЕУ, 2002. – 476 с.
5. Батракова Т.І., Григор'єва О.М. Особливості становлення та розвитку грошової системи в перехідній економіці. Випуск № 7. 2016. Економіка і суспільство. С. 696-701.
6. Боринець С.Я. Міжнародні фінанси: Підручник. – К.: Знання-Прес, 2002. – 311 с.
7. Буднік М.М. Фінансовий ринок Навчальний посібник / М.М. Буднік, Л.С. Мартюшева, Н.В. Сабліна. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2007. – 432 с.
8. Бова Н. В. Динаміка змін грошової маси та її вплив на формування депозитної політики банку. Молодий вчений. 2015. № 10(25).С. 91-94.
9. Божанова О. В. Аналіз стану грошової маси в Україні. Молодий вчений. 2016. 3(30). С. 19-23.
10. Васюренко О.В. Банківські операції: Навч.посіб.–К.: Знання, 2000.– 243с.

11. Васильєва В.В. Фінансовий ринок : Навчальний посібник / В.В. Васильєва, О.Р. Васильченко// Донецьк: Норл-Прес МЕНІ, 2007. – 403.
12. Єпіфанов А.О. Операції комерційних банків / А.О. Єпіфанов, Н.Г. Маслак, І.В. Сало// Навч. посіб. – Суми: ВТД “Університетська книга”, 2007. – 523 с.
13. Гроші та кредит : навчальний посібник / (за ред. д.е.н. проф. М.І. Крупка). _ Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка.– 2010 .– 408.
14. Калашнікова Т.В. Фінансовий ринок.: Навч.посіб. – К.: Хай-Тек Прес, 2008. – 232 с.
15. Любунь О.С. Національний банк України: основні функції, грошово-кредитна політика, регулювання банківської діяльності/ О.С. Любунь, В.С. Любунь, І.В. Іванець. Навч. посіб. – К.: ЦНЛ, 2004. – 351 с.
16. Прокопенко І.Ф., Ганін В.І., Соляр В.В. Основи банківської справи / І.Ф. Прокопенко, В.І. Ганін, В.В. Соляр// Навч. посіб. – К.: ЦНЛ, 2005. – 410 с.
17. Смолянська О.Ю. Фінансовий ринок: Навч. посіб. –К.: ЦНЛ, 2005. – 384с.
18. Центральний банк та грошово-кредитна політика: підручник / за заг. ред. А.М. Мороза і М.Ф. Пуховкіної. – К.: КНЕУ, 2005. – 556 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>; <http://www.nau.kiev.ua>; <http://www.ukrpravo.kiev.com>; <http://www.liga.kiev.ua>.

2. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.

3. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nplu.kiev.ua>.

4. Харківська державна наукова бібліотека ім. Короленка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://korolenko.kharkov.com>.

У процесі вивчення дисципліни використовується система інформаційних ресурсів: дидактичні, програмні, інтернет-мережа, бібліографічні, бібліотечні. Серед них інтернет-сайти Міністерства аграрної політики та продовольства України, Головних управлінь агропромислового розвитку на обласному та районному рівнях, періодичні видання, наукові праці професорсько-викладацького складу, тези та матеріали наукових конференцій.

Міжнародні інформаційні ресурси та бази даних з вільним доступом для здобувачів ОПП в Харківському НАУ ім. В.В. Докучаєва

<http://lib.knau.kharkov.ua/resursi-bbloteki.html#elres>

Scopus	http://lib.knau.kharkov.ua/news/840-scopus.html
Портал Springer Link	http://lib.knau.kharkov.ua/bibliotek/2363-dostup-do-portalu-springer-link.html
Ресурси відкритого доступу	http://lib.knau.kharkov.ua/news/kulturno-

- Архів научних журналів - Електронна бібліотека MYBRARY - Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України - База даних научних журналів.	massova-dyalnst/803-na-dopomogu-naukovcyam-nashogo-unversitetu.html http://arch.neicon.ru/ http://www.cnshb.ru/ http://dspace.nbuv.gov.ua/ http://www.worldscientific.com/
Електронна база POLPRED.com	http://lib.knau.kharkov.ua/bibliotek/1382-dovagi-naukovcv-nashogo-unversitetu.html
Мобільний додаток RESEARCHER	http://lib.knau.kharkov.ua/bibliotek/2275-dovagi-naukovcv.html
Бібліометрика української науки	http://lib.knau.kharkov.ua/bibliotek/916-bblometrika-ukrayinskoyi-nauki.html
Світові наукометричні бази даних	http://lib.knau.kharkov.ua/bibliotek/2265-dovagi-naukovcv.html
Відкрито доступ до WEB OF SCIENCE	http://lib.knau.kharkov.ua/bibliotek/2314-dovagi-naukovcv.html
OPEN UKRAINIAN CITATION INDEX (OUCI)	http://lib.knau.kharkov.ua/bibliotek/2352-dovagi-naukovcv.html
Index Copernicus	https://indexcopernicus.com/index.php/pl/
Scimago Journal & Country Rank (SJR)	http://www.scimagojr.com/
GoogleScholar	https://scholar.google.com.ua/
База даних РІНЦ	http://lib.knau.kharkov.ua/news/505-baza-danih-rnc.html
Дистанційне обслуговування користувачів	http://lib.knau.kharkov.ua/bibliotek/2380-distancyne-obslugovuvannya-koristuvachv.html
Міжнародне видавництво SPRINGER NATURE	http://lib.knau.kharkov.ua/bibliotek/2381-na-dopomogu-navchalnomu-procesu.html
Online-agro	https://agro-online.com.ua
Agronews	https://agronews.ua
International Information System for the Agricultural Sciences and Technology	http://agris.fao.org/agris-search/index.do
Статистика FAO	http://www.fao.org/faostat/en/#home
Agricultural On-Line Access	https://agricola.nal.usda.gov/
The World's Leading Agriculture Database	https://eurekamag.com/
Український індекс наукового цитування	http://uincit.uran.ua/scientists/fronts/about
Електронні інформаційні	

ресурси Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського	http://uincit.uran.ua/scientists/fronts/about
ERIC (Educational Resource Information Center) (база даних з проблем освіти)	https://eric.ed.gov/

Інституційний депозитарій

Система DSpace <http://dspace.knau.kharkov.ua/jspui/>

Автореферати і дисертації	http://dspace.knau.kharkov.ua/jspui/handle/123456789/1
Бібліотека	http://dspace.knau.kharkov.ua/jspui/handle/123456789/26
Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва	http://dspace.knau.kharkov.ua/jspui/handle/123456789/968
Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва серія "Економічні науки"	http://dspace.knau.kharkov.ua/jspui/handle/123456789/1407
Навчальні видання	http://dspace.knau.kharkov.ua/jspui/handle/123456789/10
Наукові видання	http://dspace.knau.kharkov.ua/jspui/handle/123456789/3

Електронний архів Scriptorium

<http://lib.knau.kharkov.ua/bibliotek/2278-do-uvagi-koristuvachv-bbloteki.html>